

Andy Hertz

Mutat la țară Viața fără ceas

Din Londra în Apuseni

În munți, într-o căsuță de lemn aflată într-o lume verde, acasă, de unde privesc departe în vale prin geamul de către apus, iată-mă hotărât să scriu despre transformarea vieții mele și despre cea mai bună alegere pe care am făcut-o vreodată.

Chiar acum e soare și inundă camera de lumină, miroase-n casă a iarbă verde proaspăt cosită și-a cafea. Undeva știu că ești tu, nu știu unde și când, dar știu că citești aceste rânduri. Ne separă doar timpul, căci spațiul dintre noi, dintre scriitor și cititor, e totuși o linie dreaptă. Din cauza acestei linii drepte s-ar putea să te sui în mașină și să pornești pe urmele mele, pe drumul pe care îl voi prezenta în cele ce urmează, dar cine oare să știe câți o vor face? Pentru a evita plăceri prea mari ori surprize mici, care deopotrivă nu fac musai bine, voi boteza cu nume fictive, dar în parte potrivite, personajele reale prezentate în această carte. Așadar, cam aceasta este povestea pe care am trăit-o în ultimii doi ani:

1

CHEMAT DE NATURĂ

Nici măcar peste noapte, ci peste zi, m-am trezit mutat într-un cătun din Apuseni, tocmai pe final de concediu, când trebuia să mă întorc la Londra, în miezul civilizației, unde mă aștepta o viață mult visată de către mulți est-europeni: un loc de muncă bine plătit, expoziții, concerte, oameni interesanți, barul din Elefant&Castle unde se cântă jazz, muzee și multe altele. Cu toate acestea, m-am trezit brusc într-o altă lume, dar nu într-una aflată mai prejos decât cea care mă aștepta dincolo de mări și țări, ci poate chiar mai interesantă și foarte bogată din punct de vedere social și spiritual, o lume nouă, care m-a cucerit pe loc și definitiv.

Plănuisem să mai rămân vreo trei ani în Marea Britanie pentru finalizarea unei scheme deja funcționale de ordin financiar, menită să mă scoată pentru totdeauna de pe poziția de angajat, subaltern, pion și să mă „îmburde-n rai”. Nu bănuiam că mă puteam opri deja, încă prins fiind de ultimele ochiuri ale mrejei lui „mai mult”, dar aveam să aflu foarte curând despre libertate și despre o viață simplă, reală, curată și despre viațuire cu mai puțin, adică o nouă socoteală pentru care „mai mult” ar fi fost prea mult.

În prima parte a cărții voi ține povestea într-o extremă, de la lumea lui „mai mult” la una a spiridușilor, pentru că așa s-a întâmplat, așa mi s-a schimbat viața, în puține zile sau chiar ore, astfel că înainte de a-ți prezenta idei practice

și alte întâmplări de la țară, gândesc că e important să înțelegi cum am ajuns eu să trăiesc într-un loc de poveste, curgând, în amonte, culmea, către matcă, către căsuța din vise și povești din care îți scriu acum. Iar pentru că mutarea la țară nu înseamnă musai sclavie pe glie, dar nici statul cu mâinile încrucișate, fiecare capitol va fi diferit. Voi face așa încât, după ce vei ajunge la finalul cărții, să înțelegi ce știu eu că se poate face la țară, de ce să nu te rupi întru totul de oraș și cum poți trăi la sat, fiind, totuși, conectat la cultură, artă, educație, afaceri și având o viață socială bogată.

ÎNTORS ACASĂ

A început în 12 septembrie 2016 la Hunedoara, în O.M. (orașul muncitoresc), cartierul cel mai verde și liniștit al urbei, cu blocurile-i mici semănând pe undeva, în mintea mea, cu casele londoneze. Era înainte de unsprezece, după ce, tocmai ajuns acasă de la o întâlnire matinală cu prietenii, m-am aruncat pe canapeaua din bucătăria proaspăt zugrăvită în stil cât am putut eu de britanic georgian. Am apucat telefonul și m-am pus să citesc una-alta pe internet. Nici prin gând nu îmi trecea faptul că în seara aceleiași zile urma să pășesc într-o lume nouă. Viața mea calculată, plănuită, gândită, așteptată, lăudată, râvnită, era pe cale să se transforme exploziv. În mai puțin de câteva ore, aveam să mă trezesc lunecând cu viteză pe un jgheab înclinat al minții, apoi, după cursa rapidă și abruptă, să mă trezesc cu totul chiar în partea cea mai colorată din grădina Maicii Domnului (Vorba Papei Ioan Paul al II-lea despre România), apoi plutind prin meandre, ca-n desene animate, și minunându-mă. Aveam să renunț într-o clipită la viața de Londra

pentru o căsuță din lemn dintr-un cătun al munților Apuseni, și nu doar atât.

Așadar, încă nu trecuse de miezul zilei, iar eu am decis în câteva secunde, la capătul unui concediu în care doar am muncit, să pornesc pe loc spre Roșia Montană, apoi spre Țarina, un sat răsfirat de mai sus, locul în care uneori poți atinge norii cu mâna. Astfel că, în urma unui articol pe care tocmai îl citisem pe canapeaua din bucătărie, despre un eveniment care chiar atunci se întâmpla, am decis s-o iau din loc. Eram venit în „vacanță”, dar ocupând-o cu tot felul de treburi nicidecum apropiate de relaxare, am ales s-o prelungesc cu câteva zile și să amân plecarea către Marea Britanie, timp în care doream să fac ceva inedit, într-un mediu nou, apoi am găsit acel scurt articol și date despre eveniment, și pentru că se întâmpla la altitudine, a fost ușor să decid repede, având nevoie de aer de munte și liniște mai mult ca o rupere de la cele zilnice. Am sunat la numărul de telefon indicat și am așteptat până când a răspuns o fată cu un ton ce trăda o oarecare grabă, dincolo de o mulțime de voci ce se auzeau pe fundal, semn că era forfotă mare acolo. Dorica, pentru că așa s-a prezentat, mi-a propus să merg ca voluntar, pentru că aveau nevoie de ajutor. Perfect! Ne-am înțeles din câteva vorbe. În foarte scurt timp, am făcut rost de un rucsac încăpător de la un prieten, care mi-a dat și cort, și sac de dormit, și voia să îmi împrumute și cratițe și ceaun. Oricum, l-am umplut cu tot felul de lucruri: cu haine, o carte, alimente, sacul de dormit, laptopul și tot felul de alte lucruri utile pe la munte, iar pe laterale, în exterior, am atașat cortul de două locuri și izoprenul. Bagajul devenise greu de ridicat, chiar și pentru mine, om zdravăn. Am cercetat încă o dată locuința în care tocmai terminasem de zugrăvit și de aranjat mobila, apoi am sunat la taxi și am ieșit în drum, să-l aștept

nerăbdător. Așa a început lunga mea călătorie către căsuța în care trăiesc acum.

Am plecat fără vreun plan anume, fără a ști dacă voi ajunge înainte de lăsarea întinericului la Țarina, însă asta nu conta. Simțeam nevoia de aventură și evadare după mulți ani de planuri stricte și muncă „pe ceas”.

Taximetristul m-a dus în viteză pe cele câteva străzi până la autogară, și a claxonat microbuzul care tocmai se pornise la drum din Hunedoara, pentru a-l opri. Am schimbat repede mașinile și m-am instalat pe ultimul loc rămas liber către Deva. Apoi, am anunțat-o pe Dorica despre faptul că mă aflu pe drum, ca să mă ia în calcul la ajutor și masă. Să mă aștepte, să știe clar. Ea era omul de legătură pentru eveniment. Deși eram doi străini, chiar dacă vorbeam scurt, o făceam ca și cum ne-am fi cunoscut deja, ca între prieteni. Mi-a spus că în Abrud mă va aștepta Maia, lăsându-mi apoi numărul de telefon pe care urma să sun pentru întâlnire.

Drumul spre Deva a părut și mai scurt decât este în realitate, mai ales pentru că am folosit acel timp ca să trimit mesaje familiei și prietenilor.

Nu știam dacă voi căuta o mașină de ocazie spre Brad, apoi Abrud, pentru că, după cum spuneam, am pornit fără pregătiri în detaliu. Știam doar unde voiam să ajung, și, bineînțeles, unde nu voiam să mai rămân pentru ultimele zile libere (credeam atunci) din 2016. La Deva am nimerit un autobuz care tocmai pornea în „cursa de Câmpeni”, exact ceea ce aveam nevoie ca să ajung direct în Abrud. Am urcat și am găsit loc în față, lângă șofer. Nefiind mulți călători, am așezat rucsacul lângă mine. Cred că era evident pentru ceilalți că mergeam spre munte, după mărirea rucsacului, care ocupa mai mult decât un loc, luând și puțin

din spațiul meu de ședere. După câteva zeci de minute, pe când traversam satele de după Brad, printre zecile de icoane și cruciulițe care decorau parbrizul autobuzului, am privit cum decorul devenea tot mai verde și mai minunat, pe muzica populară autohtonă ce acoperea sunetul motorului și discuțiile dintre cei câțiva călători din spatele meu.

Vreo două ore au trecut fără să clilesc prea des, apoi am coborât, la îndemnul șoferului, în fața unei biserici din centrul Abrudului. Maia m-a îndrumat, prin telefon, către terasa unui bar din imediata apropiere, aflat peste drum de o clădire cu două sirene sculptate în stânga și dreapta unei uși de la balconul fațadei. Încă nu reușisem să termin de băut cafeaua din mica ceșcuță, când am văzut cu coada ochiului o mână întinsă, și mai apoi femeia impunătoare prin atitudine, dar firavă aidoma unei fetișcane. Am decis să o urmez cu încredere către mașină. Am mai schimbat câteva cuvinte până când a oprit la un magazin pentru a mai cumpăra niște alimente, apoi a oprit în Corna la o casă de unde avea de luat niște lucruri, după care am pornit spre Țarina.

ȚARINA, ROȘIA MONTANĂ, ALBA

Pe drum în sus, printre poveștile despre fiecare dintre noi, priveam pe geamul mașinii dolinele din vale, lacul în formă de inimă și cerul senin și plin de culori de către apus. Am urcat vreo jumătate de oră, apoi, după un scurt drum de piatră și o pădure de brazi, am ajuns, intrând pe poartă într-un mic cătun al satului. Locul avea o intrare, o poartă a lui, pentru a nu lăsa să iasă animalele care pasc în voie pe unde doresc. Coborând din mașină, Maia mi-a indicat

cu un gest să mă îndrept spre cei câțiva oameni care mergeau spre vale, despre care îmi vorbise pe drum. Am pornit către ei, lăsând în mașină niște pâini pe care tocmai dădeam să le iau, chiar înainte să primesc indicațiile Maiei.

În timp ce străbăteam cei zece-cincisprezece metri dintre mașină și ceilalți, parcă timpul s-a oprit și îmi lăsa răgaz să realizez ce am găsit acolo. Am găsit o iarbă de un verde pur, curat, plină de floricele albastre. Am găsit cerul senin și norii, care aveau o formă deosebită și parcă o altă culoare decât cea văzută de jos, din oraș. Am găsit căsuțe din lemn, grajduri vechi, căpițe de fân, cai, vaci, câini și pisici, și păsări nemaivăzute de ochii mei până atunci. Am găsit garduri din piatră și porți din lemn, vatră de foc și apă de izvor. Am găsit adăpost și mâncare bună. Am găsit natura care mă chema de-atâta vreme și liniștea ei, iar cel mai important, am găsit oameni frumoși și deschiși, care mă așteptau ca pe unul de-al lor, pentru că au înțeles! Și m-am găsit pe mine, copilul pe care l-am lăsat demult undeva, în trecut. Deși practic pe toate acestea le-am realizat puțin mai târziu, cumva, dincolo de înțelegerea mea, le știam din acea clipă, făcând acei primi pași pe pământul „de aur”.

Drumul de pământ și piatră pe care călcam era învăluit de iarbă și pe alocuri de stânci, la capătul căruia zăream orizontul, peste munți și dealuri care în dimineața ce urma aveau să mi se dăruiască din nou, învăluite de marea alpină. Dorica, fata grăbită cu care discutasem mai devreme la telefon, era foarte calmă acum. Avea părul scurt și era îmbrăcată băiețește, ținând pe umăr o straiță tradițională în care purta pâine și apă pentru copii. S-a oprit, apoi a făcut spre mine câțiva pași, până când ne-am întâlnit, după care ne-am luat, parcă instinctiv, în brațe.

L-am cunoscut pe fiul ei, Teodor, un drăgălaș, și pe Ralf, un tip înalt, cu o bască verde pe cap și îmbrăcat militărește, asemeni unui pădurar austriac, căruia îi lipsea doar arma de vânatoare. Ne-am strâns mâinile și ne-am salutat. Apoi, am făcut cunoștință cu niște băieți din sat și, pe rând, cu alți oameni interesanți care porniseră, înainte să ajungem noi, către Piatra Corbului.

Am părăsit drumul pentru un fel de potecă, mai mult acoperită cu iarbă, dar având pământul parcă despărțit de tălpile și copitele care l-au călcat de-a lungul vremii. Coborând apoi pe cărarea abruptă printre stânci, unii dintre noi mai alunecam și cădeam pe iarba umedă; pesemne că plouase puțin înainte ca eu să ajung la Țarina, asta fiind o explicație de fotograf pentru culorile naturii ce păreau a fi atât de curate. Ne-am întins într-un șir destul de lung, căci eram vreo douăzeci de oameni, astfel că distanța dintre primul și ultimul era de câteva sute de metri. După ce am coborât pe la marginea satului, am traversat un petec de case al Roșiei Montane, apoi am început să urcăm printre brazi, povestind și cunoscându-ne unii cu alții.

Mai sus, aproape de Piatra Corbului, în partea cealaltă a unui mic gard vechi din lemn, am zărit infinitul, cât o fi fost el de infinit, pentru mine, om trăit multă vreme printre clădiri înalte, metrouri, autostrăzi. Oricât de mult aș vrea să îl explic prin cuvinte, nu cred că aș putea. E ca și Transfăgărașanul: dacă n-ai fost acolo, n-ai văzut nimic, pozele pot reda prea puțin. Natura are miros, are vânt, are greieri, frunze care se leagănă și te ating uneori pe frunte, atunci când privești lung, în tăcere, de la umbra vreunui pom. Asta nu vezi în poze. Infinitul e doar acolo sus, când ești și tu acolo. Orice altceva e insuficient.

– El e Andy? Bine ai venit, Andy! se auzi o voce caldă care părea oarecum familiară, deși nu era.

Mă saluta Petru, conducătorul grupului, pe care l-am ajuns din urmă. Era îmbrăcat într-o ținută indiano-hippie și ținea în mână un fel de toiag din lemn de trandafir, cu crengi tăiate scurt în partea de sus, crescute în lateral, ca un fel de furcă îndoită.

– Bine v-am găsit! am răspuns, abia rupându-mi ochii de la imaginea magică a naturii care își întindea parcă firele ierbii, crengile copacilor și ceața văilor ca să mă îmbrățișeze ca pe un copil întors după o lungă călătorie.

Am ajuns acasă! mi-am spus. Acesta este locul care m-a așteptat și pe care l-am căutat cu gândul atât de mult.

M-am îmbrățișat cu Petru, ca semn de prietenie, se pare, în acea comunitate. Așa, ca și cum am fi fost prieteni vechi, și ne-am revăzut după zeci de ani. Am început să povestim, pornind mai departe către Piatră.

PIATRA CORBULUI, ROȘIA MONTANĂ

Peisajul văzut de acolo, de sus, îți tăia răsuflarea și te făcea să te oprești din vorbit uneori ca să îl poți vedea și înțelege mai bine. După o scurtă rătăcire a unora din grup și după câteva strigături de semnalizare, ne-am regăsit cu toții pe Piatra Corbului, o stâncă, un vârf de lume, peste apus, peste satele din văi, peste biserici, peste tăuri, peste noi înșine, cei care ne aflam mai devreme, acolo jos, în vale.

După câteva minute de poveste și povești, de poze, de revenire după efort, ne-am așezat fiecare pe unde am găsit, în timp ce Petru își căuta și el un loc din care să îl putem vedea cu toții. Printre noi ședea și câțiva copilași, atât de

cuminți, de parcă priveau desenul lor animat preferat. Apoi Petru a spus câteva cuvinte despre întâlnirea noastră magică și despre Piatra Corbului. Despre energia pământului radiată de aurul Apusenilor, despre grup și comunitate, despre faptul că muntele ne-a chemat acolo și despre filtrele naturii prin care oamenii trec ca să ajungă sau ca să rămână în acele locuri. Spunea el, „...nu toată lumea poate să vină aici!”. Desigur, în felul în care noi am ajuns, întâmplător, dar totuși neîntâmplător, ca și cum am fi fost chemați.

Nu știu unde a fost începutul sau sfârșitul conștientizării mele despre ceea ce am găsit acolo, dar așa a început totul, magic.

2

DEZLEGAREA DE LONDRA

După cuvintele lui Petru am avut parte de o altă experiență pe cât de nouă pentru mine, pe atât de interesantă, surprins fiind parcă la fiecare pas, realizând cât de profund gândesc cei de acolo și cât de departe, și cât de conectați sunt ei cu natura. Am realizat că pentru ei micile răutăți ale lumii orașului nici nu există.

FOCUL INIMII

Chan, pe care l-am cunoscut pe drumul dintre brazi cu zece minute în urmă, un belgian venit de la două mii de kilometri distanță pentru a vizita Roșia Montană, ne-a cerut, pe un ton deloc persuasiv, să îi dăruim cinci minute din timpul nostru. Desigur, nimeni nu a refuzat, cu toții fiind dornici să învățăm unii de la ceilalți și, mai ales, să ne cunoaștem. A început să rostească cuvinte într-o engleză nu foarte curgătoare, dar vorbind rar și totuși inteligibil:

– Vă rog să vă puneți o mână pe piept, în dreptul inimii!

M-a luat pe sus acest exercițiu, eu convins, nu știu cum, că am venit doar ca să admirăm peisajul încântător și învăliuitor zărit de acolo, de pe Piatra Corbului, pentru că era oricum prea mult dintr-o dată, direct din vârtoarea muncii și zgometul orașului, la culori noi și puternice de cer și

pământ, sunete ale naturii care formau cântece, gânduri diverse căzute sau urcate la diferite etaje ale minții, discuții noi, prieteni noi atât de diverși, dar uniți, iată, într-o horă de dans a gândurilor împreună.

Turnurile celor două biserici din satul Corna păreau bețe de chibrituri înfipite în imensitatea de verde. Cerul își etala paleta de culori de la albastru senin de seară până la roșu aprins, către apus, iar soarele se pregătea să se ascundă dincolo de pământ. Limpezimea tăului de sub prăpastia pietrei pe care stăteam întârea calmul și liniștea pe care le simțeam tot mai adânc. Auzeam puternic foșnetul frunzelor copacilor din apropiere, în timp ce copiii priveau atenți la cei mari, scăpând câteva râsete venite probabil din faptul că, prin schimburi inițiale de priviri, se cerea liniște. Chan ne-a rugat să închidem ochii, apoi a continuat, parcă mai ferm, dar la fel de rar:

– Imaginați-vă că în inimile voastre există niște grădini minunate și pline de flori de toate culorile! spunea, făcând pauze destul de lungi între cuvinte.

– Fiecare dintre voi, aduceți-vă aminte de o imagine a voastră de atunci când erați copii. Imaginați-vă copilul care erați, cum acum umblă vesel pe cărarea de cristal din acea grădină minunată din inima voastră, către un altar tot de cristal, pe care stă așezată, în mijloc, o cupă de aur. În acea cupă de aur arde un foc care emană o lumină foarte puternică. Acela este focul inimii voastre. Încercați să vedeți și să simțiți cum acel foc este conectat, prin fire subțiri de aur și energie, cu toate focurile din inimile tuturor viețuitoarelor din această lume și cu focul din inima muntelui pe care ne aflăm!

Apoi ne-a lăsat așa o vreme, în liniște, cu toții fiind cufundați în lumea minunată creată acolo, pe loc, în mintea fiecăruia dintre noi.